

MEMÒRIA VIH/SIDA DE LES ILLES BALEARS

2009

Aquesta memòria recull informació sobre la situació epidemiològica, els programes i les activitats de prevenció, atenció sanitària i social i de coordinació i participació, relacionades amb el VIH, que es desenvolupen a les Illes Balears.

ÍNDEX:

INFORMACIÓ I VIGILÀNCIA EPIDEMIOLÒGICA

- Registre de nous diagnòstics d'infecció per VIH 4
- Registre de casos de sida 6
- Estudi de la prevalença de VIH en mares de nounats i nounades pel procediment d'anònims no relacionats 8
- Enquesta hospitalària de pacients VIH/sida en contacte amb el Sistema Nacional de Salut 8

PREVENCIÓ

- Detecció precoç del VIH 9
- Prevenció en població general 11
- Prevenció en adolescents i joves 14
- Prevenció en la dona 18
- Prevenció en persones usuàries de drogues via parenteral 19
- Prevenció en homes que fan sexe amb homes 21
- Prevenció en persones que exerceixen la prostitució 22
- Prevenció en població procedent d'altres països 23
- Prevenció a l'àmbit penitenciari 24
- Prevenció del personal sanitari 25

ATENCIÓ SANITÀRIA I SOCIAL

- Atenció sanitària 26
- Atenció psico-social 27

COORDINACIÓ I PARTICIPACIÓ

INFORMACIÓ I VIGILÀNCIA EPIDEMIOLÒGICA

1. Registre de nous diagnòstics d'infecció per VIH.
2. Registre de casos de sida.
3. Estudi de la prevalença de VIH en mares de nounats i nounades pel procediment d'anònims no relacionats.
4. Enquesta hospitalària de pacients VIH/sida en contacte amb el Sistema Nacional de Salut.

1. Registre de nous diagnòstics d'infecció per VIH

(Servei d'Epidemiologia. Direcció General de Salut Pública i Participació).

Actualització desembre de 2009.

El **nombre de casos acumulats** des de l'any 2003 (any d'inici del registre) és de 947 casos. 734 (78%) casos són homes i 213 (22%) són dones. Dels 947 casos, 810 corresponen a Mallorca, 39 a Menorca, 96 a Eivissa i 2 casos tenen assignada Formentera com a residència al diagnòstic.

Només 2 casos tenen edat pediàtrica. La mitjana d'edat dels 945 casos no pediàtrics és de 37 anys (rang 15-78), la dels homes és de 38 anys i la de les dones de 35.

Quant a la **distribució per categories de transmissió**, cal destacar que el primer grup en importància és el de la transmissió heterosexual (377 casos; 40%) seguit de la categoria homosexual-bisexual (277 casos; 29%) i UDVP (156 casos; 16%). En definitiva un 70% dels casos s'associen a una transmissió sexual. Un total de 135 casos no tenen categoria assignada.

Per als homes, la categoria homosexual suposa un 38% dels casos, la heterosexual un 31% dels casos, i la d'UDVP un 17%. En les dones, la categoria heterosexual representa un 69% i la d'UDVP un 16%.

Dels 945 casos amb **país d'origen** conegut, 675 (72%) són de països de la UE, dels quals la majoria 607 casos (64,2%) són d'Espanya. La segona regió en importància és Amèrica Llatina amb 136 casos (14%) i l'Àfrica Subsahariana amb 108 casos (11%). Els 273 casos d'origen estranger (35,7%) es distribueixen en 58 països diferents, essent Nigèria amb 40 casos el país més representat.

Aproximadament el 50% dels diagnòstics a dones corresponen a persones d'origen estranger, des del 2005 es diagnostiquen més dones d'origen estranger que espanyoles. Pels homes d'origen estranger el percentatge és del 32%. El perfil dels diagnòstics anuals de casos mostra una estabilitat mantinguda dels diagnòstics de l'origen espanyol i un augment progressiu dels diagnòstics d'origen estranger.

El percentatge de transmissió heterosexual és considerablement més alt pels casos que no procedeixen d'Espanya (53,7 vs 33%). Al contrari passa amb la categoria UDVP que és més alta pels casos originaris d'Espanya (22 vs 7%).

Les persones d'origen estranger són globalment més joves que les d'origen espanyol.

Respecte al **retard en el diagnòstic**, considerant com diagnòstic tardà quan el protocol de notificació presenta 350 o menys CD4, dels 945 casos acumulats des del 2003, en 827 (87,5%) es coneix la xifra de CD4 en el moment del diagnòstic, d'aquest el 59% presenten un diagnòstic tardà.

Els casos d'origen estranger tenen un percentatge de retard en el diagnòstic més alt que els d'origen espanyol (64% vs 56%), el percentatge més alt de diagnòstic tardà es dona en els casos d'origen subsaharià (75%).

Fonts d'informació. Subnotificació dels casos

Des de l'inici del registre (casos diagnosticats a partir de l'any 2003) s'han registrat un total de 945 casos dels quals 517 (54,7%) s'han detectat per recerca activa. La resta (428; 45,3%) han estat notificats per les fonts d'informació.

Per a més informació:

<http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST337ZI74364&id=74364>

2. Registre de casos de sida

*(Servei d'Epidemiologia. Direcció General de Salut Pública i Participació).
Actualització desembre de 2009.*

El **nombre de casos acumulats** a les Illes Balears des de l'any 1983 s'ha situat en 2.422; 38 (1,6%) són d'edat pediàtrica. 1.895 casos (78%) són homes i 527 (22%) són dones.

El **nombre de defuncions acumulades** és de 1.238 (51,1% dels casos).

Respecte a la **distribució per categories de transmissió**, un total de 1.198 casos (50%) corresponen a persones usuàries de droga per via parenteral (UDVP), 483 (20%) a la categoria homosexual i 461 (20%) a la categoria heterosexual. Un 80% de casos HSH i HTSH tenen menys de 50 anys i més del 80% de casos de la categoria UDVP menys de 40.

Per illes, Mallorca acumula 1.975 casos (81% del total), mentre que Eivissa n'acumula 296 (15%), Menorca 119 (5%) i Formentera 12. No s'ha pogut assignar illa de residència als 20 casos que resten.

192 casos (7,9%) dels 2.422 acumulats corresponen a persones amb país d'origen diferent a Espanya, en els darrers anys aquest percentatge envolta el 20-30% anual.

Resum dels darrers cinc anys.

L'anàlisi dels anys que es poden considerar pràcticament consolidats (2004-2008) mostra en els 344 casos detectats un patró epidemiològic dominat pels homes (quasi un 80%), amb una distribució per edat amb preponderància pel grup 30-39 anys i amb domini de la categoria de transmissió UDVP (131casos) que tenen la majoria entre 30 i 50 anys. Un 20% dels casos (67) són de la categoria HTSX. En els homes predominen clarament els diagnòstics fets a UDVP mentre que en dones la distribució entre categories de transmissió és homogènia.

Casos i taxes dels darrers anys (taxes per milió)

	Homes		Dones		Total	
	Casos	Taxes per milió	Casos	Taxes per milió	Casos	Taxes per milió
2004	62	13	21	4,4	83	86,9
2005	68	13,8	16	3,3	84	85,4
2006	52	10,4	11	2,2	62	61,9
2007	44	8,5	11	2,1	55	53,4
2008	44	8,1	15	2,8	59	55,0

Fonts d'informació. Subnotificació dels casos.

Des de l'inici del sistema de vigilància de la sida s'han registrat 2.422 casos dels quals 3.526 s'han detectat per recerca activa. En els darrers anys (2006-2009) la subnotificació ha arribat al 50%.

Per a més informació:

<http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST337ZI74363&id=74363>

3. Estudi de la prevalença de VIH en mares de nounats i nounades pel procediment d'anònims no relacionats

(Centre Nacional d'Epidemiologia, Secretaria del Pla Nacional de Sida, Plans Autonòmics de la sida i Hospitals de la xarxa pública).

Estudi nacional que s'inicià en 1996. En aquest projecte hi participaren en el darrer any un total de 6 CA, inclosa Illes Balears.

Té com objectius estimar la proporció d'anticossos anti-VHC en mares de nounats vius i nounades vives infectades per VIH i estimar la prevalença de coinfecció VIH-VHC en aquestes mares.

L'anàlisi dels resultats 2003-2008 es troba disponible en la web:
http://www.isciii.es/htdocs/pdf/anr_nacidos.pdf

4. Enquesta hospitalària de pacients VIH/sida

(Centre Nacional d'Epidemiologia, Secretaria del Pla Nacional de Sida, Plans Autonòmics de la sida i Hospitals de la xarxa pública).

Sistema d'informació sobre les característiques sociodemogràfiques, epidemiològiques i clíniques dels pacients atesos en els hospitals, basat en enquestes de pacients en un dia concret.

Les dades processades en el 2009 poden ser consultades en la web:
http://www.isciii.es/htdocs/pdf/encuesta_hosp.pdf

PREVENCIÓ

1. Detecció precoç del VIH
2. Prevenció en població general
3. Prevenció en adolescents i joves
4. Prevenció en la dona
5. Prevenció en persones usuàries de drogues per via parenteral (UDVP)
6. Prevenció en homes que fan sexe amb homes
7. Prevenció en persones que exerceixen la prostitució
8. Prevenció en població procedent d'altres països
9. Prevenció del personal sanitari

1. Detecció precoç del VIH

⌘ Detecció de VIH a la xarxa assistencial pública (*Ib-Salut*).

- Nombre d'analítiques realitzades: 55.122 proves (21.721 HSD, 6.459 FHM, 5.554 FHSLL, 7.475 HCM, 2.996 HGMO, 917 HCI). Suposa un increment del 20 %¹.

⌘ Diversificació de la prova de detecció del VIH (*Direcció General de Salut Pública i Participació, ALAS i Metges del Món*).

Realització de la prova ràpida de detecció del VIH en les seus d'ALAS de Palma i d'Eivissa, en els CAD de Palma i en la seu de Metges del Món (MDM). La prova és gratuïta, voluntària i confidencial. El test utilitzat és el "Determine HIV 1/2" i es fa un seguiment i suport psicosocial.

- Nombre de tests realitzats: 742 (482 ALAS Mallorca, 101 ALAS Eivissa, 120 Metges del Món i 39 CADII).
- Nombre de tests positius: 19 (10 confirmades + 1 falç positiu).

¹ Hospital de Son Dureta (HSD), Fundació Hospital de Manacor (FHM), Fundació Hospital Son Llätzer (FHSLL), Hospital Can Misses (HCM), Hospital General Mateu Orfila (HGMO), Hospital Comarcal d'Inca (HCI).

⌘ Dia de la prova del VIH (*Direcció General de Salut Pública i Participació, ALAS, Ajuntament de Palma, Ajuntament de Ciutadella de Menorca*).

Com estratègia d'informació i sensibilització, al voltant del dia 20 d'octubre "Dia de la prova de VIH", es varen instal·lar unitats mòbils a Palma, Inca, Eivissa i Ciutadella de Menorca, on es feren tests ràpids amb la mateixa metodologia anterior.

- Nombre de tests realitzats: 348 (204 a Palma, 82 a Eivissa, 41 a Ciutadella de Menorca i 21 a Inca).
- Nombre de tests positius: 3 (1 confirmada i 1 falç positiu).

⌘ Distribució de material informatiu (*Direcció General de Salut Pública i Participació, ALAS, Ajuntament de Palma, Ajuntament de Ciutadella de Menorca i Consell Insular de Menorca*).

- Editats per la Direcció General de Salut Pública i Participació, es distribueixen a diferents institucions, centres de salut i ONG:
 - 9.750 fullets i 40 cartells de "Cap dubte, fes-te la prova. Sin dudas, hazte la prueba".
- Editats pel Ministeri de Sanitat i Polítiques Socials, es distribueixen a diferents institucions, centres de salut i ONG:
 - 50.280 fullets i 180 cartells de "VIH/ SIDA la prova és la resposta fes-te-la" en 10 idiomes del Ministeri de Sanitat i Consum.
- Dissenyats per ALAS per a la promoció del dia de la prova al carrer, es distribueixen a centres de salut, consells insulars, ajuntaments, comerços ...
 - 600 cartells "No et quedis amb el dubte. Fes-te la prova ràpida del VIH".

⌘ III Curs counselling en VIH/sida en la UIB (*ALAS i Direcció General de Joventut*)

- Nombre d'assistents: 22.

2. Prevenció en població general

⌘ **Tallers de sexualitat i prevenció del VIH/sida en centres d'inserció socio-laboral** (ALAS, Direcció General de Salut Pública i Participació, Ajuntament de Palma).

- Nombre de centres participants: 9.
- Nombre d'assistents: 155.

⌘ **Taller informatiu i de prevenció del VIH en persones e la tercera edat** (ALAS i Ajuntament de Palma).

Incloses dintre de les activitats de Palma Ciutat Educativa.

- Nombre de participants: 23 persones.

⌘ **Jornada sobre prevenció del VIH a les Bases Militars de General Asensio i Son Sant Joan** (Ministeri de Defensa, Ministeri de Sanitat i Polítiques Socials, i Direcció General de Salut Pública i Participació).

- Nombre de participants: 290 (250 General Asensio i 40 a Son Sant Joan).

⌘ **Distribució de material informatiu** (Direcció General de Salut Pública i Participació).

- 9.750 fullets de “Cap sorpresa informa't bé/ Sin sorpresas, infórmate bien”.
- 9.750 fullets de “Cap risc, protegeix-te/ Sin arriesgar, protégete”.
- 1.500 fullets i 100 cartells de “Si me besas te transmitiré ternura” del Ministeri de Sanitat i Consum.
- 27.230 fullets i 64 cartells en 10 idiomes diferents de “El sida no entiende de culturas, fronteras ni colores. Protégete utilizando preservativo en tus relaciones sexuales” del Ministeri de Sanitat i polítiques Socials.

⌘ Edició i distribució d'adhesius i pòsters (*Escola de Sida i Direcció General de Salut Pública i Participació*).

- Edició de 2.000 adhesius i 125 pòsters de: " Sin condón game over, con condón sigue jugando".

⌘ Distribució de preservatius (*Direcció General de Salut Pública i Participació, ALAS, Ajuntament de Palma i Consell de Formentera*) a entitats, ONG, institucions, UIB, joves, població general...).

Aquesta distribució es realitza en taules informatives per sensibilitzar la població en l'ús del preservatiu i com a reforç en xerrades, tallers, cursos...

- 168.385 unitats (67.750 *Direcció General de Salut Pública i Participació*, 28.000 *ALAS i Ajuntament de Palma*, 72.635 *ALAS Eivissa, Consell Insular de Formentera i 200 sets Sexconsulta*).

⌘ Activitats de sensibilització i informació (*ALAS, Ajuntament de Palma, Direcció General de Salut Pública i Participació i Consell Insular de Formentera*)

- Campanya Amor Segur (14 de febrer).
- Campanya d'estiu a Formentera.
- Memorial (acte reivindicatiu).
- Participació comunitària en taules informatives, activitats d'oci nocturn, diades i festes: 29 taules informatives i activitats varies.

⌘ Dia Mundial de la Sida (*Taula per la Sida, Direcció General de Salut Pública i Participació, Ajuntament de Palma*).

- Distribució de 54 lones amb el llaç vermell i 12 displays a centres de salut, i 20.000 pins a hospitals, delegacions i ONG per al Dia Mundial de la Sida.
- Distribució de 4.000 fullets, 350 calendaris, 400 imans i 120 cartells de la campanya "*Si me besas te transmitiré ternura. Detrás del sida hay mucha vida*" del Ministeri de Sanitat i Polítiques Socials per al Dia Mundial de la sida.

- Distribució de material en locals i bars d'oci: 7.000 pins de llaç vermell, 70.000 rodals, 6.000 fulletons i 50 cartells del Dia Mundial de la Sida.
- Activitats de carrer dutes a terme per Taula per la sida, Mallorclown i l'agrupació "Circo Sueños de Colores".
- Exposició "Expressa't 09" a l'Estació Intermodal de Palma de l'Escola Superior de Disseny sobre l'estigma i la discriminació que sofreixen les persones amb VIH/Sida.
- Taula informativa i col·locació del llaç vermell a l'Ajuntament de Palma.
- Activitats continuades entre els dies 23 de novembre i 9 de desembre:
 - Exposició Fotogràfica a la Fundació Sa Nostra "Imatges de com afecta el VIH/Sida en la vida de poblacions de quatre països africans"
 - BookCrossing. Intercanvi de llibres sobre VIH/Sida en Casal Nord.
 - Exposicions de llibres i cartells en la xarxa de Biblioteques Municipals.
 - Exposició Marketing de Guerrilla en Estació Intermodal de Palma.
 - Punts d'informació sobre VIH/sida en casals de joves de Palma i en els centres culturals i altres espais.
 - Col·locació d'un marc amb text de referència al VIH/Sida a les taules dels Centres d'Informació Juvenil de Mallorca.
 - Emissió d'un DVD amb informacions sobre el VIH/Sida des d'una perspectiva de gènere en el Centre Social Flassaders, Consell de la Joventut i Ciutat Antiga i Nord.
 - Projectió de la pel·lícula "Tres Agujas" en la Biblioteca Pública Can Sales.
 - Web d'inici en els ordinadors de tots els Casals de Joves i Centres d'Informació Juvenil.
 - Intervenció mitjançant la televisió de l'entrada del Centre Social Flassaders.

- Creació d'un marcador de llibre amb motiu del projecte Exprésate-09.
 - Aparició de petits texts adhesius en distints punts de la ciutat de Palma.
 - Realització d'un mural en el Centre Cultural Santa Catalina.
 - Col·locació de cartells amb texts en els Centres Culturals: Puig de Sant Pere, Sa Calatrava, Polígon de Llevant, El Terreny i Es Jonquet.
- **Atenció i informació individualitzada** (ALAS, Direcció General de Salut Pública i Participació i Ajuntament de Palma).
- Es realitza mitjançant telèfon, correu electrònic i presencial. Les consultes són principalment sobre la realització de la prova, les pràctiques de risc i informació sobre el VIH i altres ITS.
- Nombre de consultes ateses: 370 (245 ALAS, 125 Coordinació de la Sida).

3. Prevenció en adolescents i joves

⌘ **Millora de l'accés al preservatiu Programa "Condopack 3X1"** (Direcció General de Salut Públic i Participació, Col·legi Oficial de Farmacèutics i Cooperativa d'Apotecaris) .

El desembre del 2008 s'inicià un programa per impulsar la venda a joves de preservatius a un preu econòmic (3 preservatius al preu d'1€) a través de les Oficines de Farmàcia de les Illes Balears i amb col·laboració amb les Cooperatives de Farmàcia.

En el 2009 es du a terme una campanya de reforç amb la finalitat d'impulsar la demanda. S'instal·len durant un mes, en diferents locals d'oci de Mallorca, Menorca i Eivissa, on el perfil de la clientela és de joves i adolescents, uns marcs publicitaris amb els cartells editats per la Conselleria de Salut i Consum de la venda, en les farmàcies adherides al programa, de "3 condons 1 euro".

Es varen distribuir 230 cartells de “3CONDONS1EURO” en diferents locals i entitats de Mallorca, Menorca i Eivissa i 575 cartells de “Reivindica la funda”.

⌘ **Campanyes d'ús del preservatiu**

- **Punt d'informació amb un dispensador de preservatius amb el lema “Sexe segur”** (*Consell Insular de Formentera, ALAS i Ajuntament de Palma*)
 - Nombre de preservatius distribuïts: 4.050.
- **Campanya de promoció de l'ús correcte del preservatiu entre el jovent:** “Al sexe, igual que en alguns esports, sempre amb protecció” (*Consell Insular de Menorca*).
 - Nombre de pòsters distribuïts: 500 (2 dissenys).
 - Nombre de preservatius distribuïts: 10.000 (12 models), amb els quals es fa paral·lelisme entre l'ús normalitzat de protecció en els esports de risc i el del preservatiu en les relacions sexuals.

⌘ **Consulta Jove en centres docents** (*Ib-salut, Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat*).

La consulta jove pretén mitjançant les demandes l'adolescència escolaritzada millorar els seus coneixements i habilitats; conèixer les seves creences, valors i actituds i donar a conèixer els recursos socio-sanitaris existents. És l'inici del treball conjunt entre professionals sanitaris i d'educació.

La consulta es realitza en els Instituts d'Educació Secundària (IES) un pic per setmana, durant l'horari escolar.

- Nombre de centres de salut implicats: 20.
- Nombre d'IES implicats: 21.
- Nombre total de consultes: 1.189, en 119 dies de consulta.
- Nombre de consultes sobre salut afectiva sexual: 831 (66 % de les consultes).

- Nombre de tallers realitzats: 13 durant el curs 2008-2009 a ESO, batxillerat i PQPI.
- Nombre de tallers a mares i pares: 1.

⌘ Activitats informatives/formatives d'educació sexual, gènere i prevenció del VIH (*Escola de Sida, Consell de Mallorca, ALAS, Direcció General de Salut Pública i Participació, Consell Insular de Formentera, Ajuntament de Palma, Creu Roja, Ibdona i Consell Insular de Menorca*).

Existeix una diversitat d'institucions i organismes que fan aquests tipus d'activitats en els centres docents, per la qual cosa hem intentat ajuntar-los segons a qui es dirigeixen aquestes activitats i si són tallers o xerrades, encara que siguin programes diferents, però amb una temàtica semblant.

– Activitats realitzades en els centres docents:

- **416 tallers d'educació afectiva sexual i prevenció del VIH per a l'alumnat a partir de 6è de Primària**, amb la participació aproximada de 170 centres i 7.278 alumnes.
- **30 xerrades informatives sobre salut afectiva sexual per a l'alumnat** amb més de 476 participants.
- **1 taller d'educació afectiva sexual i prevenció del VIH a alumnes d'exclusió social i escolar** amb la participació de 12 alumnes.
- **52 tallers de gènere** amb la participació aproximada de 30 centres i 1.040 alumnes.
- **Tallers d'igualtat entre homes i dones** amb la participació de 9 pares i mares.
- **5 xerrades informatives sobre salut afectiva sexual per a pares i mares** amb 77 participants.
- **6 tallers d'informació i prevenció de conductes de risc. Habilitats socials** amb 109 participants.

- **EXPOSEX**, exposicions itinerants sobre salut afectiva i sexual, complementada amb fullets informatius, orientacions pedagògiques, bibliografies i recursos didàctics. En el 2009 l'Exposex s'ubicà als IES.
 - Nombre de visites guiades: 153.
 - Nombre d'assistents: 3.493.
- **Tallers de salut afectiva sexual a persones joves tutelades:**
 - Nombre de tallers realitzats: 5.
 - Nombre d'assistents: 23.
- **Tallers de salut afectiva sexual en associacions i centres de temps lliure:**
 - Nombre de tallers realitzats: 39.
 - Nombre de centres participants: 18.
 - Nombre d'assistents: 438.
- **Xerrades informatives de salut afectiva sexual en associacions i altres col·lectius:**
 - Nombre de xerrades en associacions i altres col·lectius: 7, amb 200 participants.
- **Tallers de salut afectiva sexual a mediadors/res juvenils:**
 - Nombre de tallers: 13.
 - Nombre de centres participants: 6.
 - Nombre d'assistents: 214.
- **Tallers de salut afectiva sexual a alumnes d'escoles tallers:**
 - Nombre de tallers: 2.
 - Nombre d'assistents: 16.

⌘ Assessorament en salut afectiva sexual (*Ibdona i Ajuntament de Palma*).

Assessorament de forma individual, essent majoritàriament consultes relacionades amb la salut afectiva sexual.

- Nombre d'assessories: 2.070 (1.155 Infosex i 915 Sexconsulta).

4. Prevenció en la dona

⌘ Tallers i cursos de salut afectiva i sexual adreçats a dones i professionals (*Ibdona*).

- Nombre de tallers impartits a dones: 6 amb 48 participants.
- Nombre de cursos impartits a professionals: 2 amb 15 participants.

⌘ Cursos de salut sexual i reproductiva “Saludaries” (*Metges del Món*)
per a dones immigrants de 100 hores de duració.

- Nombre de participants: 45.
- Nombre de cursos: 3.
- Procedència: Nord d'Àfrica 27, Àfrica Subsahariana 7, Amèrica Llatina 7, Àsia 2 i 1 d'Europa Occidental i d'Europa de l'Est.

⌘ Tallers de sexualitat i prevenció del VIH/sida per a dones immigrants
(ALAS i Direcció General de Salut Pública i Participació.

Realitzats en el Casal de Manacor, Centre de dones d'Inca i sa Pobla en el grup de dones magrebines.

- Nombre de centres participants: 3.
- Nombre d'assistents: 25.
- Procedència: Marroc 12, Romania 2, Xina 1, Nigèria 1 i 9 d'Espanya.

5. Prevenció en persones usuàries de drogues via parenteral (UDVP)

⌘ Programa de reducció de danys

– Programa d'intercanvi de xeringues (PIX)

(Metges del Món, Creu Roja, Direcció General de Salut Pública i Participació i IMAS).

La distribució de xeringues i altres materials d'injecció es du a terme des de dos unitats mòbils (Nexus i Metabús), i en menor quantitat des dels CAD (Centres d'atenció a la drogodependència).

- Nombre d'usuaris/àries: 1.281 (997 Nexus i 284 Metabús).
- Nombre total de xeringues distribuïdes: 63.593 (35.533 Nexus, 22.590 Metabús, 2.700 CAD IMAS, 2.470 Sa Placeta i 300 Ca l'Ardíaca).
- Nombre de xeringues recollides: 43.044 (29.558 Nexus, 13.486 Metabús).
- Distribució de tovalloletes d'alcohol: 71.066 unitats (Nexus).
- Distribució d'aigua bidestil·lada: 35.533 unitats (Nexus).
- Distribució de cassoles: 1.501 unitats (Nexus).

– Intercanvi de Kits antisida en les oficines de farmàcia *(Direcció General de Salut Pública i Participació, Col·legi Oficial de Farmacèutics i Institucions penitenciàries).*

En les oficines de farmàcia adherides al programa s'intercanvien xeringues per Kits anti-sida que inclouen: tovalloleta d'alcohol, aigua bidestil·lada, xeringa, contenidor per a la xeringa, preservatiu i fullet informatiu.

- Nombre de les oficines en programa: 58 (27 a Mallorca, 25 a Menorca i 6 a Eivissa- Formentera).
- Nombre de kits antisida distribuïts: 22.175 kits.
- Nombre de xeringues recollides: 21.995.
- Contenidors de xeringues recollits: 879.

- **Programa de dispensació de metadona** (*Direcció General de Salut Pública i Participació, Creu Roja, Col·legi Oficial de Farmacèutics, Ib-Salut...*).

La metadona es dispensa en oficines de farmàcia, CAD, centres de salut, Metabús, centre penitenciari i altres (comunitats terapèutiques, centres de dia...).

- CAD: 1.548 usuaris/àries ; 12 CAD.
 - Oficines de farmàcia: 172 usuaris/àries; 25 oficines.
 - Centres de Salut: 31 usuaris/àries; 12 centres.
 - Altres: 35 usuaris/àries Comunitat Terapèutica (Andana) i 19 usuaris/àries Centre de Dia (Arrels).
 - Metabús: 372 usuaris/àries.
 - Centre Penitenciari de Palma: 220 usuaris/àries.
- **Taller de Reducció de danys per a professionals dels CAD del PADIB i del IMAS** (*Direcció General de Salut Pública i Participació*).
 - Nombre de tallers: 3.
 - Nombre d'assistents: 39.

⌘ Prevenció de la transmissió sexual del VIH

- **Distribució de material preventiu** (*Metges del Món, Direcció General de Salut Pública i Participació i IMAS*)
 - Nombre de persones usuàries: 997 en el Programa Nexus.
 - Preservatius distribuïts: 18.460 (IMAS i 1.253 Programa Nexus).
 - Lubricants distribuïts: 406 en el Programa Nexus.
 - Tallers de sexe segur i VIH: 60 en el Programa Nexus.
- **Informació personalitzada de conductes de risc:** 229 en el Programa Nexus.

- **Tallers de sexe segur per a professionals dels CAD del PADIB i del IMAS** (*Direcció General de Salut Pública i Participació*).
 - Nombre de tallers: 3.
 - Nombre d'assistents: 41 professionals.
- **Sessions informatives sobre sexualitat i drogues** (*Ajuntament de Palma*) amb 115 participants.

6. Prevenció en homes que fan sexe amb homes

(*Ben Amics, Direcció General de Salut Pública i Participació, Ajuntament de Palma*).

⌘ Prevenció de la infecció per VIH en locals d'ambient LGTB

– **Fidelització de l'ús de mètodes preventius**

Distribució periòdica de material preventiu i informatiu en locals d'ambient LGTB, així com en festes i esdeveniments especials.

- Nombre de locals : 24.
- Preservatius distribuïts: 33.500.
- Lubricants monodosi distribuïts: 31.000.
- Guia de sexe més segur, distribuïdes: 15.000.
- Fullets de diverses campanyes: 2.000.
- Rodals: 2.500.
- Organització de festes de promoció de sexe més segur: 7.

– **Cursos ràpids de sexe més segur**

Dirigits al personal de locals d'ambient, bars de sexe i saunes masculines amb l'objectiu d'implicar-lo en la prevenció de la infecció per VIH.

- Nombre de cursos realitzats: 4
- Nombre d'assistents: 12.

⌘ Campanya de promoció de la prova de detecció de VIH

- Pàgina web de l'associació.
- Informació gràfica: Campanya “*Sal de dudas, quiérete, cuídate*” en col·laboració amb la FELGTB.
- Falques publicitàries en la ràdio, anunci en premsa.

⌘ Tallers de sexe segur per a la població LGTB (en col·laboració amb FLGT i Stop Sida):

- Nombre de tallers impartits: 4
- Nombre d'assistents: 47
- Vídeo fòrum: 3 (43 assistents).

⌘ Informació presencial, telefònica i digital

- Nombre de persones ateses: 425.

7. Prevenció en persones que exerceixen la prostitució

⌘ Centre d'Atenció Sociosanitària a Persones que Exerceixen la Prostitució (CASSPEP).

(Metges del Món i Direcció General de Salut Pública i Participació).

Des de CASSPEP s'atén aquest col·lectiu, i es desenvolupen diferents activitats des del centre fix amb tres nivells d'intervenció: àrea d'acollida i dispensació de material, àrea psicosocial (treballadora social) i àrea sanitària (infermera i ginecòlegs voluntaris); i des de la Unitat Mòbil que visita clubs i pisos on s'exerceix la prostitució a Palma i Part Forana.

- Nombre de persones ateses: 2.666 (1.580 centre fix i 1.086 unitat mòbil).
- Nombre de persones a qui es realitzen intervencions educatives o tallers de sexe més segur i/o VIH: 674 (397 centre fix i 277 unitat mòbil).
- Curs d'Educadores d'Iguals de 40 hores: 9 participants.
- Nombre d'analítiques i serologies realitzades: 160.

- Nombre de preservatius distribuïts: 312.290 (284.966 en el centre fix i 27.324 en la Unitat Mòbil).
- Nombre de lubricants distribuïts: 86.630 (75.630 en el centre fix i 10.963 en la Unitat Mòbil).

⌘ **Intervenció en persones que exerceixen la prostitució (PEP)** (ALAS, Direcció General de Salut Pública i Participació).

- **Campanya de l'ús del preservatiu en clubs, pisos i locals de cites de Mallorca** per conscienciar els clients, de les treballadores del sexe, de l'ús del preservatiu.
 - Nombre de preservatius distribuïts: 8.200.
 - Nombre de lubricants distribuïts: 7.335.
 - Nombre de llocs: 15.
- **Intervenció a la seu d'ALAS Eivissa**
 - Nombre de preservatius masculins distribuïts: 33.928.
 - Nombre de preservatius femenins distribuïts: 33.928.
 - Nombre de lubricants distribuïts: 1.676.

7. Prevenció en població procedent d'altres països

⌘ **Campanya de prevenció del VIH/sida en població immigrant** (Escola de Sida i Direcció General de Salut Pública i Participació).

- Edició de 5.000 fullets informatius sobre aspectes de prevenció de VIH en diferents idiomes per a la seva distribució en centres de salut i hospitals.
- Edició de 50 pòsters: *"Infórmate sobre el VIH/sida, por favor PD: te quiero"*.

⌘ **Tallers d'informació i prevenció del VIH a Palma** a l'Associació de Colombians i a la d'Equatorians (ALAS i Ajuntament de Palma)..

- Nombre de tallers realitzats: 2.
- Nombre de participants: 28.

⌘ Tallers sobre VIH (*Metges del Món*)

- Nombre de tallers realitzats: 3.
- Nombre de participants: 66 (38 dones i 28 homes).
- Procedència: Àfrica Subsahariana 33, Nord d'Àfrica 21, Europa de l'Est 7 i 5 d'Àsia.

8. Prevenció a l'àmbit penitenciari

⌘ Prevenció i informació sobre el VIH a la població reclusa d'Eivissa
(*ALAS- Eivissa, Direcció General de Salut Pública i Participació*).

El programa es realitza cada 3 mesos amb una durada de 4 mesos. Té com objectius informar sobre les formes de prevenció de VIH/SIDA a la població reclusa i per altra banda, informar sobre la malaltia a les persones infectades i/o afectades pel virus, també es treballen les habilitats socials i el consum de menys risc, mitjançant suport individual, assessorament i tallers de promoció de la salut.

- Nombre de tallers realitzats: 13 tallers
- Mitjana de participació: 18 interns, dels quals 14 ho han finalitzat satisfactòriament.

⌘ Projecte d'educació per a la salut (*Creu Roja*).

Es desenvolupa a través de tallers de sexualitat, VIH/sida, drogues i alimentació.

- Nombre de tallers realitzats a joves del centre penitenciari: 2.
- Nombre de centres participants: 1.
- Nombre d'assistents: 18.

⌘ Programa d'intercanvi de xeringues en el centre penitenciari de Palma (*Direcció General de Salut Pública i Participació*).

Al programa s'intercanvien xeringues per Kits anti-sida que inclouen: tovalloleta d'alcohol, agua bidestil·lada, xeringa, contenidor per a la xeringa, preservatiu i fullet informatiu.

- Nombre de kits antisida distribuïts: 1.050.

9. Prevenió del personal sanitari

⌘ **Protocol d'actuació davant accident amb material biològic** (*Ib-Salut*).

Els centres d'Atenció Primària i els hospitals de la xarxa pública tenen implantat un protocol d'actuació enfront de les exposicions accidentals al VHB, VHC i VIH. Aquests protocols inclouen mesures preventives, actuacions i profilaxis.

- Nombre d'accidents biològics: 412 (70 Atenció Primària Mallorca, 122 HSD, 124 FHSLL, 18 HCI, 39 HCM, 39 HGMO) ².
- Nombre de professionals en tractament: 18 (4 Atenció Primària, 2 HSD, 9 FHSLL, 1 HCI, 2 HGMO HCM).

⌘ **Formació en prevenció de riscos laborals al personal sanitari** (*Ib-Salut*)

- Nombre d'accions formatives: 125 (93 HSD, 18 HCI, 2 HCM, 6 HGMO, 1 FHM i 5 SLL).
 - El Servei de Medicina del Treball de l'Hospital Son Llàtzer ha actualitzat el pòster sobre dispositius de seguretat publicat a la Intranet.
- Nombre de professionals assistents a les accions formatives: 1.571 (932 HSD, 29 HCM, 158 HCI, 60 HGMO, 4 FHM i 388 SLL).

² Hospital de Son Dureta (HSD), Fundació Hospital de Manacor (FHM), Fundació Hospital Son Llàtzer (FHSLL), Hospital Can Misses (HCM), Hospital General Mateu Orfila (HGMO), Hospital Comarcal d'Inca (HCI).

ATENCIÓ SANITÀRIA I SOCIAL

1. Atenció sanitària

2. Atenció psico-social

1. Atenció sanitària (*Ib-Salut*)

⌘ Detecció del VIH i tractament en dones embarassades

Oferta sistemàtica de la prova de detecció de VIH a les embarassades i del tractament antiretroviral a totes les embarassades infectades.

- Nombre de parts: 8.545 (1.904 HSD, 1.165 FHM, 2.526 FHSLL, 1.158 HCM, 917 HCI i 767 HGMO).³
- Nombre d'infeccions per VIH en embarassades: 32 (10 HSD, 2 FHM, 14 FHSLL, 5 HCM, 1 HCI i 0 HGMO)
- Nombre d'embarassades amb tractament: 32.

⌘ Atenció a persones VIH positives

L'assistència sanitària i el tractament està garantit per a totes les persones VIH positives o amb sida diagnosticades:

- Nombre de persones ateses infectades pel VIH: 3.136 (1.702 HSD, 89 FHM, 763 FHSLL, 307 HCM, 152 HGMO i 87 HCI).
- Nombre de pacients en tractament: 2.727 (1.400 HSD, 67 FHM, 689 FHSLL, 360 HCM, 141 HGMO, 70 HCI).
- Mitjana de visites per pacient/any: 3,2.
- Percentatge de visites incomplertes: 15% FHM, 10% HCM, 6% HGMO i 7% HCI.
- Percentatge d'adherència: 82% HSD, 80% FHM, 80% FHSLL, 65% HCM, 65% HGMO i 92% HCI.
- Nombre de proves de VIH realitzades: 55.122.
- Despesa en antiretrovirals: 21.973.640,37 €.

³ Hospital de Son Dureta (HSD), Fundació Hospital de Manacor (FHM), Fundació Hospital Son Llàtzer (FHSLL), Hospital Can Misses (HCM), Hospital General Mateu Orfila (HGMO), Hospital Comarcal d'Inca (HCI).

⌘ **Seguiment socio-sanitari a persones seropositives** (*Metges del Món, Direcció General de Salut Pública i Participació*).

Metges del Món realitza el seguiment socio-sanitari d'11 persones seropositives diagnosticades a la seva ONG entre el 2007 i el 2009. Totes han estat derivades al serveis normalitzats per al seguiment especialitzat però es manté un seguiment mèdic i social (visites mèdiques, regularització administrativa, recerca de feina...) amb col·laboració amb altres institucions.

⌘ **Curs de formació a professionals sanitaris relacionats amb el VIH**

- Nombre de cursos: 1.
- Nombre d'assistents: 31 a professionals dels CS.

2. Atenció psico-social

⌘ **Atenció psico-social a persones VIH positives i familiars** (*ALAS, Direcció General d'Atenció a la Dependència, Direcció General de Salut Pública i Participació*)

- Nombre de persones en programa: 44 (23 social, 21 psicològic)
- Nombre d'intervencions amb menors i famílies: 16
- Nombre de sessions psicològiques realitzades: 131.

⌘ **Activitats d'autoajuda per a persones afectades** (*ALAS, Direcció General d'Atenció a la Dependència*).

- Cafè positiu.
- Reiki.
- IV Trobada de teràpies complementàries.

⌘ **Acollida, atenció i acompanyament de persones amb Vih/sida sense recursos** (*Siloé, IMAS, MSPS, Estalvi Ètic Colònia*).

Cases d'Acollida Residència Siloé i Habitatge Tutelat Siloé.

- Nombre de Persones Ateses: 17 (76,5 % homes i 23,5 % dones).
- Temps d'estada en els centres: 76% tot l'any, 12% entre 5 i 8 mesos, 6% entre 9 i 11 mesos i 6% entre 1 i 4 mesos.

- Nombre d'acompanyaments mèdics 298 (45% metges especialistes, 28% metge de capçalera, 14% metges internistes, 7% visites d'urgències i 6% infermeria) a més de 24 hospitalitzacions.
- Nombre de tràmits i/o gestions a favor dels residents 108 (45% per reinserció, 43% administratius (pensions, ajudes..), 12% judicials).

⌘ Projecte Mou-te! Activitats per a la integració i millora del benestar i qualitat de vida de persones amb VIH/sida residents als centres Siloé (Siloé, Obra Social Sa Nostra, IMAS)

- Nombre total de participants: 19 (10 persones usuàries de la Residència Siloé i 9 professionals o voluntaris/es Residència Siloé)
- Tallers d'harmonització psicofísica: 85 hores de durada, amb la participació dels 10 residents de la Residència Siloé.
- Sortides culturals i activitats d'oci: 60 hores repartides en 10 sortides culturals (una mensual) i d'activitats d'oci (jocs de taula, de distensió, de memòria, de manipulació i jocs de sociabilitat) a la Residència Siloé.
S'ha treballat per a la pràctica d'un oci creatiu i educatiu fomentant el coneixement de recursos i alternatives d'oci saludables i la potenciació de l'automotivació per a l'activitat i transversalment per als aspectes com la constància, respecte, atenció, interacció, autocontrol, resolució de conflictes...

⌘ Projecte “Tallers Artístics-creatius a Siloé” Activitats per a la recuperació d'aptituds i capacitats de persones amb VIH residents als centres Siloé (Siloé, MSPS)

- Nombre de participants: 11 persones/taller (63,6% homes i 36,4% dones)
- Nombre de Tallers: 2 setmanals durant 6 mesos (1 taller setmanal d'estimulació cognitiva i memòria i 1 taller setmanal de creativitat).

COORDINACIÓ I PARTICIPACIÓ

En aquest apartat només consta la informació de la Direcció General de Salut Pública i el Grup de treball de prostitució, per no tenir informació de les altres entitats i organismes.

- ⌘ **Conveni de col·laboració** entre la Conselleria de Salut i Consum del Govern de les Illes Balears i l'Il·lustre Col·legi Oficial de Farmacèutics de Balears **per a la dispensació de metadona en oficines de farmàcia.**
- ⌘ **Conveni instrumental amb Metges del Món per al CASSPEP** (Centre d'atenció sociosanitària per a les persones que exerceixen la prostitució).
- ⌘ **Acord de col·laboració** entre la Conselleria de Salut i Consum, el Col·legi Oficial de Farmacèutics de les Illes Balears, la Cooperativa d'Apotecaris, i la col·laboració de COFARME (Cooperativa Farmacèutica Menorquina), **per a la realització del Programa d'Intercanvi de Xeringues** (kits antisida: tovalloletes d'alcohol, aigua bidestil·lada, xeringa, contenidor de xeringa usada, preservatiu i informació).
- ⌘ **Reunions del Comitè Tècnic Assessor de la sida a les Illes Balears:** 1
- ⌘ **Reunions de la Comissió de Coordinació i Participació de la sida a les Illes Balears:** 1.
- ⌘ **Reunions de coordinadors i coordinadores en la Secretaria del Pla Nacional sobre la Sida:** 1.
- ⌘ **Grup de Treball sobre prostitució** (*Ajuntament de Palma*). Comissió formada per diferents àrees de l'Ajuntament de Palma i entitats que treballen en l'atenció directa a persones que exerceixen la prostitució a Palma, en la qual s'adopta una visió i reptes comuns per tal de posar en marxa diferents projectes i activitats dins aquest marc.

⌘ **Conveni de col·laboració** entre Metges del Món i l'Hospital Universitari de Son Dureta.

⌘ **Taula per la sida** és una plataforma d'entitats socials que aborda de forma conjunta la prevenció de noves transmissions del VIH i les reinfeccions, l'estigma de les persones seropositives i fomenta polítiques socio-sanitàries. Està constituïda per: ALAS, Ben Amics, Consell de la Joventut de les Illes Balears, Creu Roja Joventut, Escola de SIDA, Metges del Món i Siloé.